

Skutki przekroczenia limitów składkowo-podatkowych w 2023 r.

W procesie rozliczeń płacowych pracodawcy muszą zwracać szczególną uwagę m.in. na roczny limit dotyczący podstawy wymiaru składek emerytalno-rentowych oraz próg podatkowy. W 2023 r. chodzi odpowiednio o kwoty 208 050 zł oraz 120 000 zł. Przekroczenie tych pułapów wymusza zmiany w naliczeniach składkowo-podatkowych oraz wpływa np. na ustalanie podstawy wymiaru świadczeń chorobowych i wysokość potrąceń dokonywanych z wynagrodzenia za pracę.

1. Limit 30-krotności

Ustawodawca ustanowił roczne ograniczenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, które odpowiada kwocie 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach. Jeśli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone, wówczas wynagrodzenie to ustala się na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z III kwartału roku poprzedniego (art. 19 ust. 1 ustawy systemowej). W efekcie wspomniany roczny limit w 2023 r. to 208 050 zł, co wynika z wyliczenia: 30×6935 zł.

Powyższego ograniczenia nie stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, wypadkowe oraz ubezpieczenie zdrowotne. Nie stosuje się go również przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na FP wraz z FS i FGŚP.

Gdy podlegający ozusowaniu przychód ubezpieczonej osoby przekroczy w trakcie roku pułap, o którym mowa wyżej, płatnik powinien zaniechać do końca grudnia danego roku dalszego naliczania i odprowadzania do ZUS składek emerytalno-rentowych oraz składek na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP). Reguły tej nie stosuje się zaś do pozostałych należności składkowych, gdyż należy je odprowadzać na ogólnych zasadach mimo wspomnianego limitu.

WAŻNE Od nadwyżki ponad kwotę rocznego limitu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe nie należy opłacać za ubezpieczonego składek na te ubezpieczenia.

W kontekście omawianego przekroczenia:

- uwzględnia się oskładkowany przychód uzyskany w konkretnym roku, licząc go narastająco, począwszy od stycznia,
- decydująca jest data wypłaty określonych ozusowanych świadczeń, nie zaś okres, za który one przysługują.

Zdaniem ZUS przy ustaleniu, czy nastąpiło przekroczenie rocznej kwoty podstawy wymiaru składek, uwzględnia się podstawę wymiaru składek ze wszystkich tytułów do ubezpieczeń, tj. umowy o pracę, umowy zlecenia, od których są opłacane składki na ubezpieczenia społeczne. Nie ma przy tym znaczenia, czy ubezpieczenia z danego tytułu były obowiązkowe, czy też ubezpieczony przystąpił dobrowolnie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych.

Informację o przekroczeniu w przypadku danego ubezpieczonego rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek pracodawca może uzyskać z:

- oświadczenia ubezpieczonego, jeżeli do opłacania za niego składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest zobowiązany więcej niż jeden płatnik – w takiej sytuacji w raporcie imiennym ZUS RCA składanym za ubezpieczonego, którego dotyczy przekroczenie, w polu 02 bloku III.B należy podać kod 1,
- własnej dokumentacji płacowej – wówczas w raporcie imiennym ZUS RCA składanym za ubezpieczonego, którego dotyczy przekroczenie, w polu 02 bloku III.B należy podać kod 2,
- informacji uzyskanej z ZUS – w raporcie imiennym ZUS RCA składanym za ubezpieczonego, którego dotyczy przekroczenie, w polu 02 bloku III.B należy podać wówczas kod 3.

Aby ustalić przekroczenie rocznej granicy podstawy wymiaru składek, można także zwrócić się do ZUS na wniosku RRP. Wniosek można złożyć elektronicznie za pośrednictwem PUE ZUS albo osobiście w placówce ZUS bądź przesłać pocztą.

Wzór wniosku RRP znajduje się na stronie e-wydania MPPIU: www.inforlex.pl/ewydania.

1.1. Informowanie o przekroczeniu rocznego limitu składek

Zasadniczo to na płatniku składek spoczywa obowiązek kontrolowania, czy roczny przychód zatrudnionego nie przekroczył pułapu 30-krotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej. Jeżeli jednak pracownik ma kilku pracodawców, wówczas to on sam powinien kontrolować przyrost podstawy składek w trakcie roku kalendarzowego i czuwać nad tym, by od jego należności nie potrącono zbyt dużej kwoty składek emerytalno-rentowych. Aby tak się nie stało, o ewentualnym osiągnięciu górnego pułapu podstawy składkowej musi on powiadomić wszystkich swoich płatników (art. 19 ust. 6 ustawy systemowej). W tym zakresie pracodawca powinien dla celów dowodowych wymagać formy pisemnej.

WAŻNE Jeżeli ubezpieczony jest zatrudniony w kilku firmach, jest zobowiązany zawiadomić wszystkich płatników o przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Co ważne, za skutki błędnego zawiadomienia o przekroczeniu rocznego limitu powodującego nieopłacenie należnych składek odpowiada ubezpieczony. W związku z tym pracodawca może wymagać od niego spłacenia całości zadłużenia, w tym odsetek za zwłokę (§ 10 rozporządzenia składkowego).